

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI. Rugsėjis — September 10, 1971 Nr. 67

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

EUROPOS ATEITIS

PO SUSITARIMO DĖL VAKARŲ BERLYNO STATUSO

JAV, D. Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos susitarimas dėl Vakarų Berlyno statuso visuotinai laikomas Vakarų laimėjimu, nors faktiną būklę susitarimas praktiškai ne daug pakeitė.

Laimėjimais laikoma:
a) kad sovietai pakartotinai pripažino 3 Vaka-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

rų valstybių teises Vakarų Berlyne;

b) kad jie sutiko, jog Vakarų Berlynas turi teisę į specialius ryšius su Vakarų Vokietija;

c) kad laisvas susisiekimas su Vakarų Berlynu garantuotas visų ke-

turių didžiųjų valstybių.

Iš kitos pusės tačiau reikia nurodyti, kad Vakarų Berlynas ir toliau liko sala raudonoje jūroje ir sovietai, jei tai reikalautų jų interesai, gali susitarimo raidės ir dvasios nesilaikyti. Jei sovietų interesai reikalauš gerų santykių su Vakarais, jie leistų Berlynui laikytis ir be formalaus susitarimo.

Šiuo momentu sovietų interesai reikalauja saugaus Vakarų fronto, kas paaiškina jų "nuolaidumą", kuris kiekvienam mastu matuojant, nebuvo labai didelis. Mat, susitarimu draugams ir priešams, laisviems ir pavergtiesiems, daugiau ar mažiau pasakoma, kad dabartinė būklė laikytina nusistovėjusia ilgesniam laikui. O jei taip, sekantis logiškas žingsnis būtų karo jėgų iš abiejų pusių sumažinimas. Kaip žinia, JAV jau nuo seniau girdisi balsų, kad amerikiečių karinės jėgos Europoje turi būti, jei ne visai atšauktos, tai bent gerokai sumažintos.

Bet tai įmanoma būtų tik tuo atveju, jei ir sovietai iš savo pusės sumažintų grėsmę Europai. Todėl jau porą metų kaip kalbama ne tik apie NATO, bet MBFR -- "Mutual and balanced force reduction". Kirtis tame pavadinime krinta ant žodžio "balanced", nes šiuo metu NATO Europoje turi 22 divizijas, o Varšuvos blokas 58, kurioms greitai ir talką gali ateiti dar 63 divizijos iš Sovietų Sąjungos. Jei būtų susitarta kariuomenės sumažinti, sakykim, 50%, so vietinio bloko pajėgumų sumažėjimas praktiškai padidėtų. Be to ir Varšuvos bloke divizijos nelygios divizijom. Jei sovietai atitrauktų savas, satelitų divizijos būtų mažiau baisios. Bet, sovietai negali atitraukti savo kariuomenės iš Vakarų Europos dėl tos paprastos priežasties,

didumo, bet nuo jų politinio subrendimo ir žmoniškumo.

Teisingai pranešėjo buvo užakcentuota, kad Baltijos tautos nėra nei slavų, nei germanų giminės. Tačiau buvo vedama mintis, kad Latvija ir Estija dėl istorinių aplinkybių igijo daugiau vokiečių įtakos ir kultūros. Lietuva buvo parodyta, kaip savaranki tauta ir valstybė, kuri atsispyrė kryžiuočių invazijai ir sukūrė didelę nepriklausomą valstybę, kuri siekė iki Juodųjų jūrų. Ji ir Hitlerio okupacijos metu parodė didžiausią atsparumą, atsisakydama organizuoti SS dalinius.

Tai, be abejo, pranešėjo nebuvo iškaityta Lietuva kaip pliusas. Apie ją buvo mažiau kalbama ir mažiau rodoma. Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės buvo visai nepalietos. 1941 m. lietuvių partizanų sukilimas Kaune ir Vilniuje prieš Raudonąją armiją taip pat nutylėtas. Atrodo, kad tik Hitlerio kariuomenė išgelbėjo Lietuvą. Tačiau buvo teisingai pažymėta, kad Hitlerio planai kolonizuoti Lietuvą susilaukė visos lietuvių tautos pasipriešinimo.

Pabaigoje buvo neteisingai pasakyta, kad Baltijos tautų žmonės nebūtinai tikėjimo į jų valstybių savarankumą. Tai bolševikinė tezė. Kiek mus pasiekia žinios iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos, tai jos rodo, kad šių tautų žmonių atsparumas prieš bolševikinę okupaciją yra toks pat didelis, koks jis yra buvęs 1940-41 m. Išskiriant mažą estų, latvių ir lietuvių kvailių kadrai, kuri sudaro ištikimieji komunistai, šių tautų absoliutinė dauguma gyvena tvirtu tikėjimu į valstybinį prisikėlimą. Jei šia teze netikite, tie kurie netiki, padarykite visiškai laisvas demokratines sąlygas ir leiskite tų tautų žmonėms pabalsuoti: dauguma pasisakys už Baltijos valstybių nepriklausomumą ir visišką savarankumą be rusų, lenkų ar vokiečių globos, įtakų ar sferų.

(ms)

Brazinskių advokatas C. Yardimci, atskridęs iš Turkijos į New Yorką, rugpjūčio 30 d. tarėsi veiksmų atstovais bylos vedimo reikalui vėliau turėjo pasikalbėjimą su spaudos atstovais. Sėdi iš kairės: V. Alseika, E. Čekienė, adv. C. Yardimci, Vliko pirm. dr. K.J. Valiūnas, ALT pirm. dr. K. Bobelis, Stovi R. Kezys, tėv. dr. K. Bučmys, J. Petrėnas ir J. Audėnas.

TARĖSI BRAZINSKŲ BYLOS REIKALU

Paskutiniu laiku spaudoje pasirodė klaidingų informacijų apie Brazinskių bylą. Š.m. rugpjūčio 30 dieną iš Istanbulo, Turkijos buvo atskridęs į JAV, Brazinskių advokatas Celal Yardimci, kuris VLIKo pirm. dr. K.J. Valiūno ištaiogiję New Yorke, tarėsi su Veiksniais bylos gynimo reikalais.

Pasitarime dalyvavo adv. C. Yardimci, VLIKo pirm. dr. K.J. Valiūnas, ALT pirm. dr. K. Bobelis, Generalinis konsulas A. Simutis, LLK pirm. V. Sidzikauskas, VLIKo valdybos nariai: dr. B. Nemickas, J. Audėnas ir Valaitis. Dalyvavo ir spaudos atstovai: tėvas K. Bučmys (Darbininkas), V. Alseika (ELTA ir Draugas), E. Čekienė (Dirva), J. Petrėnas (Tėvynė) ir R. Kezys (Laisvės Žiburio radijas).

Advokatas nėra tik eilinis savo profesijos žmogus, bet ir politikas,

kad jų satelitai galėtų užsinorėti progai pasitraukus iš Varšuvos bloko visai pasitraukti.

Už tat atrodo, kad sovietų interesai nebūtinai reikalauja JAV kariuomenės atitraukimo iš Europos, nes tuo atveju ir jiems nebūtų preteksto

(Nukelta į 2 psl.)

valstybininkas. Jau 1932 m. dirbo vyriausiam teismui, įstojo į demokratų partiją. 1950 m. buvo išrinktas Turkijos parlamento nariu. 1951 m. išrinktas parlamento viceprezidentu. 1953-6 m. buvo Švietimo ministru, 1956-tais vėliau išrinktas į parlamentą. Keturi metus buvo teisingumo ministru.

Jau 1947 m. jam teko sėkmingai ginti trijų Rumunijos pabėgėlių karininkų nanašią bylą, todėl ir Brazinskių šuolis į laisvę jam gerai suprantamas, nes tiki, kad kiekvienas individas turi teisę į laisvę ir jis dės visas pastangas juos apginti.

Susipažinęs su posėdžio dalyviais jis pareiškė, jog esąs labai nušėbintas ir sužavėtas laisvojo pasaulio lietuvių nepaprastu jautrumu, organizuotumu ir patriotiškumu. Jis pabrėžė, kad Turkijos vyriausybės nariai gavo krūvas telegramų ir laiškų iš viso pasaulio lietuvių ir tai visiems sudarė nepaprastą įspūdį.

Advokatas nupasakojo visą bylos eigą nuo pat Brazinskių nusileidimo Turkijos teritorijoje, kada jie buvo atiduoti teisėjui, kuris nusprendė, kad jų pabėgimas yra politinio pobūdžio. Tada prokuroras pateikė skun-

dą aukštesniam teismui. Baudžiamųjų bylų tribunolas taip pat pripažino, kad jie politiniai nusikaltėliai. Vėl prokuroras įteikė skundą Apeliaciniam teismui, kuris irgi sprendimą patvirtino.

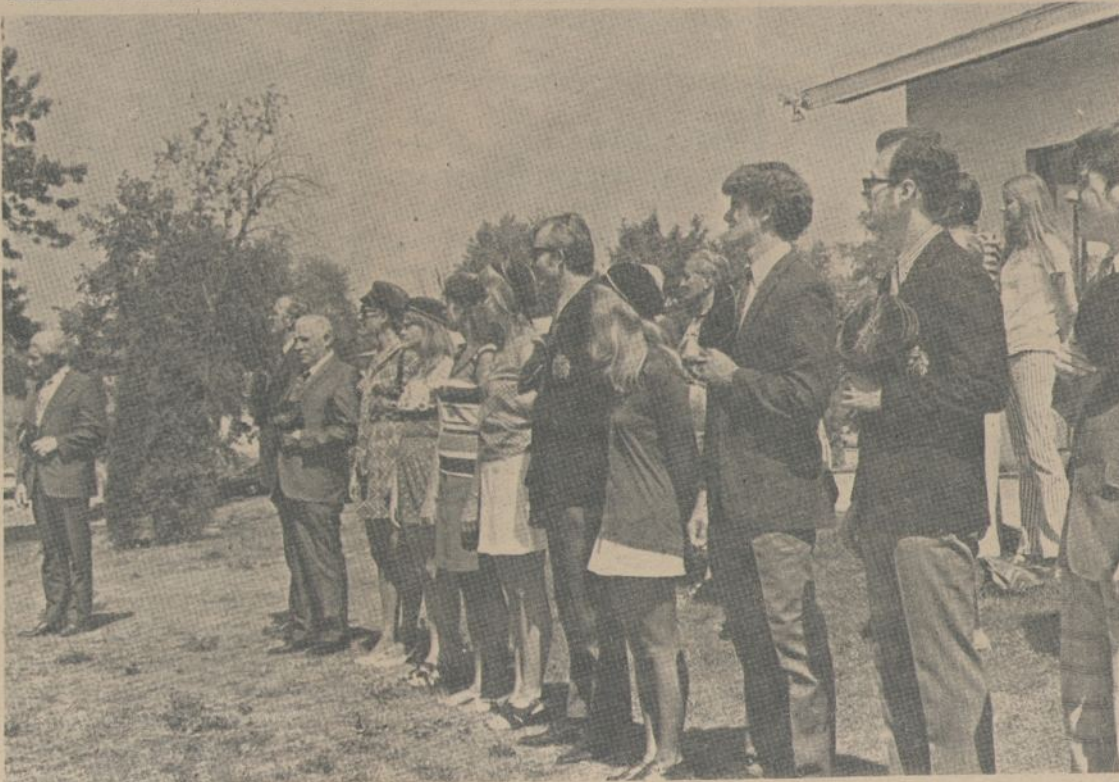
Bet, sovietams darant nepaprastą spaudimą, pateikiant įvairiausius kaltinimus prieš Brazinskius, kuriuos 16 lapų advokatas parodė ir atstovus supažindino, buvo nutarta sušaukti vyriausią Teismo Tarybą, kuri susideda iš 45 teisėjų. Dalyvavo 38 ir jie balsavo. Algirdui už politinių teisų pripažinimą balsavo 15, o 23 prieš. Pranui 26 prieš. Tokiu būdu iki to laiko jų byla vykusiai savaime sklandžiai, po šios Tarybos nubalsavimo Brazinskių nenaudai, kovo 10 d. į Turkiją atvyko VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas ir užmezgė kontaktą su manim ir kitais advokatais, sakė adv. C. Yardimci. Kovo 15 d. aplankė Brazinskius ir jie pasirašė įgaliojimą pavedami ginti jų bylą.

Dabar jie yra Istanbule, bet ne kalėjime, kaip buvo skelbta, o arešto namuose. Tai provizorinė priemonė, bet ir tai du teisėjai atsisakė suimti, įsakymą davė teismo pirmininkas. Rugpjūčio 27 d. advokatas padarė žygių, kad ir iš tų arešto namų jie būtų evakuoti, nes stuvardės mirtis nėra žmogžudystė.

Brazinskių kaltinami 5 punktais: nužudymas, sužeidimas, kelevių pavojun pastatymas, ginklo į svetimą valstybę be leidimo įvežimas ir be vizos įvažiavimas į svetimą valstybę.

Jis pabrėžė, kad byla nepaprastai rūpinasi VLIKas ir visi laisvieji lietuviai ir nemažiau rūpi jam su jo patarėjais, tačiau iki jos sprendimo teks palaukti 2-3 mėnesius. Spaudos atstovų prašė nekelti sensacijų, nes byla yra paprasta, Turkijos vyriausybės užvesta ir čia ji bus baigta. Tolimesnis pasitarimas vyko be spaudos atstovų.

(eč)

Korp. Neo-Lithuania stovyklos Dainavoje dalyviai su stovyklos viršininku inž. J. Jurkūnu priešakyje vėliavų pakėlimo metu.

DIRVATHE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO AS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

RAUDONAS GENYS

Toks yra mėnesinukas "Genys", kurį leidžia jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikams Vilniuje tarpstanti "Periodikos" leidykla. Mėnesinukas yra "Lietuvos Leninio Komunistinio Jaunimo centro komiteto ir V. Lenino vardo pionierių organizacijos Respublikinės Tarybos" organas. Vienuolika redaktorių pluša ties leidiniu. Pradėtas leisti pirmosios bolševikinės okupacijos metais, panaikinus visus Nepriklausomoje Lietuvoje leistus periodinius leidinius vaikams, bolševikinis "Genys" puošiasi pradine savo metrikos data: 1940.

Faktiniai "Genys" turi monopolines teises ir pareigas "šviesti" ir bolševikiniai treniruoti mažuosius.

Tas "Genys" nėra margas, bet tirštai raudonai išdažytas...

Neva stokodami vaikams skirtųjų knygelių derliaus išseivijos sąlygose, kai kur pasigirdo balsų, raginančių naudotis tokio žanro lektūra, netgi leidžiama okupuotoje Lietuvoje. Viename jaunimo parengime mėginta net platinti iš okupuotos Lietuvos importuotus "genius". Ar tai tikslinga? Ar tai logiška? Ar tai nėra aklas ir aktyvus kolaboravimas su saktu bolševiku?

Štai imame pavyzdžių iš mūsų rankas pakliuvusių "Genio" ketvirtąjį numerį. Technškai, kiek reikia vaikus paveikti piešiniu ir spalva, mėnesinukas atliktas be priekaištų. Tačiau...

Turinys pradedamas daina. Tai muziko V. Juozapaičio ir poeto K. Kubilinsko kūrinėlis "Lenino šalis". Šiai dainai įkandinėja seka N.V. Bogdanovo rašinio vertimas "Ilgičiausias šypseną". Tai rašinys apie Lenina.

Po poros neutralaus turinio eilių ir trumpų apysakėlių, atrandame margais dažais išgražintą puslapį. Puslapis pristato vaiko dėmesiiui "Visų brangiausias žodis". Rašinėlio tekstas pats kalba už save:

"Auklėtoja iškėlė raidę 'L'".

-- O koks visų brangiausias žodis prasideda šia raide?

-- Leninas! -- vienas balsiai ir džiaugsmingai sušuko vaikai.

-- Teisingai, -- pagyrė auklėtoja.

Paskui vaikai iš kaladėlių sudėjo žodį LENINAS.

Taip sukurti, vis sunešibagiantia įtampa, raudonasis "Genys" varo bolševikinės indoktrina-

cijos darbą. Vos ne vos jūs perverčiate porą puslapių, būtinai atrasite grubiausios propagandos "perlą".

Viename iš šio numerio puslapių tilpo voro piešinėlis. Gal būtų ir tą "Genį" tikrą pavadinimą "Voro" vardu, taip sukurti jis pina savo pragaištingą voratinklį aplink nelaimingus lietuviukus.

Reikia dar pastebėti, kad visi įvardžiai, kur minimas Leninas, rašoma su didžiąja raide. Pavyzdys: Bet Jis gyvena žmonių darbuose, žygiuose. Yra vaikų, kurie Jį myli, galvoja apie Jį.

Bolševikinėje spaudoje Dievas rašomas su mažąja raide. Bet netgi būdvardis "jis, ji, jam" jeigu taikomas Leninui, privalu rašyti iš didžiosios raidės. Lenino kultas, išstūmęs religiją, tapo religija. Ir tas raudonas "Genys", atrodo, yra "spaliukų" (kandidatų į komjaunimą) maldaknygė.

Ar apie tai pagalvoja tie, kurie ieško bolševikinėje spaudoje pedagogikos ir "neutralumo"?

GEN. ST. RAŠTIKIUI 75 M. AMŽIAUS

Gen. Stasys Raštikis, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, rugsėjo 13 d. sulaukė 75 metų amžiaus. 1940 m. birželio 15 d. jis buvo paskirtas Lietuvos ministerių pirmininku, tačiau Maskvai pasipriešinus, neteko eiti tų pareigų. Prasidėjus vokiečių - rusų karui, sukilėlių buvo paskirtas Lietuvos laikinosios vyriausybės krašto apsaugos ministru. Likvidavus Lietuvos laikinąją vyriausybę, vokiečiai siūlė gen. Raštikiui būti Lietuvos tarybos pirmininku, pirmuoju gen. tarėjo ir vėliau liet. legijono vadu, bet jis atsisakė priimti tuos siūlymus. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir 1949 m. atvyko į JAV. Syracuse universitete dėstė svertimas kalbą, o vėliau dirbo JAV kariuomenės kalbų mokykloje. Yra išleidęs savo atsiminimų du toms "Kovose dėl Lietuvos" ir parašęs daug straipsnių lietuvių spaudoje.

PUSDIENIS SU RŪTOS ŽMONĖMIS (2)

ĮSPŪDŽIAI APLANKIUS RŪTOS PASTATUS

Aleksas Laikūnas

Rūtos ištaigos sienose kaba fotografijos jos pastatų pastatų. Dalį jų atpažįstu iš nuotraukų mūsų laikraščiuose. Išsiskiria daugiaaukščio dangoraižio projektas. Susidomiu juo.

-- Tai mūsų didysis užsimojimas -- paaiškina inž. Em. Jarašūnas, -- kurį laikinai atidėjome į šalį. Turėjome numatę sklypą, apskaičiavimus ir visa, kas reikalinga statybai pradėti, bet tai buvo mums per anksti. Nebuvome kaip reikiant išsivienę ir nepavyko sukelti kiek reikiant statybos pradžiai pinigų. Gal ir gerai, kad taip išėjo. Jo vietoje ėmėmės mažesnių pastatų. Vieni jų, kaip matysite, puošnesniame, brangesniame rajone, kiti pigesni, lengviau prieinami mažiau pasiturintiems. Taip balansuodami stengiamės patenkinti įvairaus rango klientus.

Žodis po žodžio, ilgai negaišdami, jau sėdime inž. Em. Jarašūno automobilyje ir išilginėmis bei skersinėmis Santa Monica gatvėmis pravažiuojame pastatus, kurie yra perėję per Rūtos pavimą, apskaičiavimą ir pagaliau suorganizuotą statybą ir išbaigimą.

-- Štai apartmentinis pastatas, nuo kuro prasišėję Rūta, -- aiškina inž. Jarašūnas: -- Prieš keletą metų, kada nebuvo

nė minties apie platesnio masto bendrovę, aš pats asmeniškai nusipirkau šį seną, apleistą pastatą, kaip darė ir tebedaro ne vienas mūsų, norėdamas gretai tiesioginės tarnybos daršiek tiek uždirbti. Laisvalaikiais abu su žmona stengėmės pastatą aptvarkyti, atnaujinti, su moderninti, kiek pajėgėme, ir po to arba nuomoti arba parduoti. Atsitiko pirkėjas, pasidėjęs palankią kainą -- pardavėme. Bet po pardavimo kilo mintis, nebedavusi toliau ramybės: kodėl nesurasti daugiau į mus panašių žmonių, kurie sudarytų bendrovę, sukeltų dideles pinigų sumas, galėtų imtis didelesnių objektų ir atsipalaiduotų nuo primityvaus eksploatavimo.

Galiuką pavažiavus, stabtelė prie kito, naujesnio pastato.

-- Štai antrasis mūsų asmeniškąs pirkiny, kurį ir šiandien tebevaldome, tačiau jį aptarnauja, t.y., išnuomoja, nuomas išrenka ir reikalingus patalysimus atlieka Rūtos bendrovė, už tai pasiimdama nedidelį procentą. Ir mums patogų, kada su nuomininkais netenka nė jokių tiesioginių reikalų turėti, jų net nepažįstame, ir Rūtos bendrovė turi kuo nuolatini savo personalą aprūpinti darbu, užuot kiekvienam kad ir smulkiausio remonto atvejui kviesdama atsitiktinį specialistą.

-- Kaip verbuojamas investuotojų kapitalas, ne kartą spaudoje skelbėte. Bet kaip gi yra su Rūtos nuosavu kapitalu, -- pasiteirauju.

-- Nėra nieko lengvesnio, kaip uždirbtą kapitalą pasidalinti. Tą labai greit gyvenime atlieka tėvo laidotuves suvažiaavę įpėdiniai vaikai. Tai, ką tėvas per visą gyvenimą sukrovė, vaikai išdraskė -- ir viskas baigta, -- aiškina inž. Jarašūnas. -- Mes, Rūtos žmonės, einame daugiau tėvo pėdomis. Mes sutarėme ir vis tebekrauname. Už savo darbą Rūtoje nieko negaudami, visą Rūtos kapitalą laikome bendrai investuotą ir nešančią uždarbį kolektyviai visiems. Gal ateis kada tas metas, kada sutarsime išsidalinti, bet tai bus labai negreit.

-- Su investuotojais jau kita šnekta, -- aiškina toliau, stabtelėjęs prie vieno pastato, kurio frontas aiškaus ispaniško stiliaus. -- Taip pirmasis jau Rūtos bendrovės pastatas. Jį projektavome ilgesniam naudojimui. Sutelkėme atitinkamai suinteresuotus investuotojus, įvykdėme statybą. Jo savininkai, įregistruoti Kalifornijos ipotekos įstatigoje, yra Rūtos investuotojai. Rūta teatlieka tik namo aptarnavimą. Bet administruodami ir

namą prižiūrėdami, mes atidžiai sekame ir studijuojame ir vietos nekilnojamojo turto rinką. Tuo tarpu investuotojai

Prie didžiojo pastato Ruta Palms stovi iš kairės: Vilties draugijos valdybos pirmininkas Aleksas Laikūnas ir Rūtos bendrovės direktoriai inž. Emanuelis Jarašūnas ir Albinas Markevičius.

Šis bei tas

Neperseniai pas mus spaudoje kildavo užuominų, kad, girdi, Lietuvoje partizanų narsios kovos bei kraujo aukos, drauge su tragiška pabaiga -- būvę beveik beprasmiškos... Tiek geriausių, idealiausių tautos žmonių žuvo, o laisvė vis tiek nelaimėta... Tartum tai buvusi tik savižudybė taip eikvotis be naudos. Bet štai Simas Kudirka savo žygiu ir žodžiais bolševikiniam teisme -- parvirtino mums ir visam pasauliui partizanų mirtinos aukos didingą vertę... Jis kaip tik yra partizanų dvasios augintinis (tikėjime, ne jis vienas toks išaugo), būtent: giliai sąmoningas, kietai ryžtingas ir -- bekompromisinis idealistas! Žmogus, kuris dėl tiesos ir laisvės, dėl žmogiškai tikro gyvenimo nebijo jauna gyvybe rizikuoti! Taip partizanų kraujas jau daigina Lietuvoje naujus didvyrius. Ir Maironis dainavo: "Pagimdys vargais galiūnus!" ... O Simas Kudirka teisiamas driso išpažinti, kokią šurpiai lemtingą įspūdį jam padarė anais metais turgavietėse bolševikų valdžios išmesti paniekimui sužaloti partizanų lavonai...

Tas pat partizanų kraujas šiandien ir mus, laisvėje gyvenančius, budina iš apsnūdimo, įpareigoja dirbti tautai ir -- atsiloja; kurie esame praktiškai savanaudžiai ir kurie -- aukos nešėjai idealistai?

● Po S. Kudirkos bylos aprašymo nevienas skaitytojas, kaip girdi, laukia bent kokio paaiškinimo iš tų ok. Lietuvos aprašinėtojų mūsų spaudoje, kurie tvirtino, kad maždaug dabar Lietuvoje gyvenimas jau pakenčiamai normalus, kad žmonės nebegaus jaučiasi ir patenkinti, kad net "nepasigenda kokių dar kitokių laisvių", anot ciceriškio sportūno. Ar tai buvo tikrai klaida taip viešai skelbti, ar permėnas okupuotos tėvynės sąlygų pažinimas, vos trumpą laiką ten pasisvečiavus? O gal tai buvo subjektyvi tendencija okupacinę slogumą pabaltinti? Suklysti yra žmoniška, tačiau -- doras žmogus viešai padarytą klaidą stengiasi atitaisyti. Kitaip -- lieka nepasitiekėjimas. Ir paskui nereikia dejuoti, jei kas tokį asmenį smerkia arba jo šalina...

● Ir šią vasarą daug kas lankėsi Maskvos globojamais turistais savoje tėvynėje. Pabuvo svečių keletą dienų ar savaitę, žinoma, meiliai vaišinami ir garbdomi, giminių ir pažįstamų širdingumu apipilami. Ir paskui manosi galį spręsti apie tenyktę buitį. O faktai labai paviršutiniški ir siaurai suprastai, ir išvados -- kliaurai kreivos. Pvz. nemaža pagyra, kad kaime -- kolchozuose dabar yra krautuvės, o neprikli. Lietuvoje jų nebūta. Viena, tos krautuvės beveik visada pustuštės, tik dėl formos. Jos pykina žmogų, kai ne paprastos adatos ar vinies negauni. O antra, tai -- bolševikų sistemos būtinybė, nes kolchozininkas neturi nei arklų nei laisvų dienų į miestelį keliuoti. Kad "nežištų darbo vergai į turgus vaikštinėjančią" -- krautuvė steigiamą vietoje. Bet ji toli gražu neatstoja ano jo apsipirkimo prekyvietėje arba miestelio parduotuvėse, kur visko buvo daugiau, įvairiau pasirinkti. Dabar žmogaus apsipirkimas daug skurdesnis, jo buitis primityvesnė. Jis turi kęsti daug trūkumų, nes negauna norimų prekių ir ypač neturi laisvės pirkti kur nori ir kada nori. Kolchozo mašina kai ką nuveža ir į miestą apsipirkti, bet -- negailėk kyšio arba pataikauk viršininkams, kitaip tavęs neveš.

● Dar kita pagyra, irgi tuščia: dabar ten ištaisyti geresni keliai! O mums visai aišku, jei būtų lig šiol buvusi savaranki Lietuva -- tikrai per tiek metų būtų nemažiau gerų kelių išpilta ar praves-ta. Ir jei kelių tvarkymą lemtų vietinė saviškių valdžia, o ne Maskva su komunistų partijos CK -- viskas eitų sparčiau ir sklandžiau, tiksliau ir net daug pigiau. Bet dar svarbesnė priežastis, kodėl Maskva rūpinasi mūsų krašto keliais ir juos taiso: tai ne dėl Lietuvos žmonių patogumo, bet -- kad ūkio gaminiai iš kolchozų būtų patogiau išvežti "broliškų respublikų bendrai gerovei"... Štai, kodėl tie vieškeliai taip globojami. Gal būtų žmonėms net geriau patiktų nei išbrendamos vėžės -- gal tuomet ūkio gėrybių patiens daugiau vietoje atliktų... Juk kadaise žemaičiai gynėsi nuo kryžiuočių ne įžengiamomis giriomis ir klampiomis pelkėmis -- tai saugūs ginklai prieš užpuolėją. Deja, dabar lietuvis nė to neturi. Ir Maskvos komunistų CK jam suskaičiuoja aliai pusę kšnelio, aliai paršelių sunkiais mokesčiais atima. Taip okupantui gyva nauda iš gerų kelių. Nors tie keliai vis tiek dar nėra labai geri. Jei būtų nepriklausoma Lietuva, tikriausiai turėtume daug puikesnių ir vietiniams žmogui daugiau naudų nešančių kelių. Kai tu neturi arklų nei automobilio, tai -- ar daug sušildo tave nors ir neblogi keliai?

Namas Santa Monicoj, kurį Rūtos bendrovė nupirko ir hugriovė ir jo vietoj statys savo aštuntąjį pastatą -- gyv. namą savininkui ir šešis butus nuomininkams. Prie namo stovi inž. E. Jarašūnas ir ponios Laikūnienė, Nasvytienė ir Jarašūnienė.

Su Rūtos žmonėmis...

(Atkelta iš 3 psl.)

tyti ir laikyti tik vienos šeimos namus. Sodybos plačios, erdvės kiek nori, bet ir kainos pasakiškos. Šimtas tūkstančių, du šimtai tūkstančių, gal net ketvirtis milijono. Grįžtame vėl į daugiabučių namų zoną. Ir čia kainos, atrodo, nežmoniškos. Stovi apšiuręs namelis, menkesnis ir daugiau nugyventas negu Clevelando Euclide, bet kaina nežmoniška. Gera būtų pirkti, jeigu savininkas atiduotų už

penkiasdešimt tūkstančių. Bet taip nėra. Savininkai dažnu atveju nesi leidžia nė į kalbas. Jie laukia dar geresnių laikų ir dar brangesnių kainų, ne tiek už pastatą, kiek už žemės sklypą, kuriame nugriovus lauželi kada nors kils daugiabučiai namai, išnaudojant kiekvieną sklypo kvadratinę pėdą.

Bet atsitinka ir taip, kad, geresnių laikų belaukdami, žmonės ima ir persiskaičiuoja, o kada jau iš abiejų pusių didžiuliai pastatai namelių užgožia, belieka tik gailėtis ir tuščiai laukti. Tokių, pasirodo, jau yra

net ir mūsų tautiečių lie-tuvių.

-- Štai pora vėlesnių pastatų, -- aiškina inž. Em. Jarašūnas. -- Juos planavome pardavimui. Pastatėme, palaikėme ir tinkama proga pardavėme. Investuotojai atgavo, kiek jiems buvo žadėta, su dar didesniu procentu uždarbio.

-- Ką tokių pardavimo atveju darote su investuotojo kapitalu? -- pasiteiravau.

-- Jį grąžiname savininkui. Bet kaip taisyklė absoliutinė investuotojų dalis prašo kapitalą, įnešti bankan jų sąskaiton, nes Rūta jų pinigų negali savo žinioje laikyti, ir laukia, kol paskelbėsime naują projektą, kuris bus jiems priimtinas ir kurio galėsime imtis be ypatingos rizikos. Su naujais projektais esame labai atsargūs. Kartais juos iššaukia jau patys žmonės, su kuriais Rūta turėjo reikalų, -- pasakojo Rūtos pirmininkas, privežęs mus prie vienos paskutinių Rūtos statybų.

-- Atsitiko labai paprastai. Prieš parduodant vieną septyniabutiną, turėjome išnuomavimui laisvą butą. Vieną gražią dieną jį išsinuomavo moteriškė, vienui viena su šunimi. Pagyveno keletą mėnesių ir išsikraustė. Niekas apie ją daugiau nebegirdėjome, kol po kiek laiko ji vėl atėjo Rūtos įstaigon tuopačius šunimi vedina. Be ilgų išvedžiojimų ji paprašė tą visą namą jai parduoti. Negalėjome jos patenkinti, kadangi tasai pastatas jau buvo parduotas. Tada ji prašė, kad jai panašų namą pastatytume. Laimė, netoliese gavome sklypą, kuriame štai jau kyla mūsų statomas jai septynių butų namas.

-- Kodėl sakote, laimė? Negi sklypai taip sunkiai ir gera kaina neparduodami? -- neiškenčiau nepasiteiravęs.

-- Ir dar kaip! -- gavau tuojau pat inž. Em. Jarašūno atsakymą. -- Mūsų Albinas pažįsta Santa Monica kaip savo penkis pirštus. Paskutiniam, Rūtos aštuntajam projektui -- šešių butų pastatui su namu savininkui gyventi jis buvo nužiūrėjęs šešiasdešimt tris namus, kurių vieną nupirkus ir nugriovus būtų galima imtis užplanuotos statybos. Išvaizduokite, šešiasdešimt savininkų nesiileido nė į jokias kalbas. Likusieji trys buvo jau sukalbami, ir vieno jų namą nupirkome, kuri rytoj rytą atvažiavusi griovimo kompanija nugriau ir po to galėsime pradėti savo aštuntojo projekto statybą. O štai mūsų didysis pastatas, -- kalbėjo sukdamas į požeminį garažą, įrengtą po visu didžiuliu pastatu.

Buvome atvažiavę Rūtos pasididžiavimą, atvėrusi jai kreditą visose amerikiečių kredito institucijose. Tai trijų aukštų, dvidešimt trijų butų masyvas, puošniai įrengtas tiek iš lauko, tiek iš vidaus. Buvo planuotas pastatyti per aštuonis mėnesius, statybos darbai pasibaigė net pora mėnesių anksčiau. Net ir žinovai stebisi tokiu tempu.

Žvalgoms iš lauko, vaikščiojame po vidų ir jaučiame vidinę pasigėrėjimą, kad tai lietuvių darbas. Butai įvairaus dydžio, bet visi įrengti panaudojant rafinuotą skonių ir geriausią medžiagą bei įrengimus. Dalis jų jau išnuomota, dalis tebelaukia nuomininkų, bet Rūtos žmonės tuo per daug nesirūpina. Jie per daug gerai pažįsta vietos sąlygas, kad jaudintųsi ten, kur nėra vietos rūpesčiui. Jie daugiau jaudinosi Rūtos bendrovės pradžioje, kada kredito įstaigos tepriiminėdavo vekselius tik su asmeniškai Jarašūno ar Markevičiaus parašu. Dabar, po Rūta Palms pastato užbaigimo, Rūtos bendrovės vardas iš karto atvėrė bankų duris.

Komplikuotame šio krašto ekonominiame gyvenime daug gali pasiekti tas, kuris turi pinigų, bet dar daugiau tas, kuris moka sumaniai, bet atsargiai verstis, turėdamas gerą vardą ir pasitikėjimą. O tai, kaip gavau įsitikinti, Rūtos žmonės yra, palyginti, per trumpą laiką pasiekę. Ir tai yra sveika bei stipri pradžia. To kiomis mintimis kėlėmės atsigaivinti į kelio liktą aukštą Gate of Spain užiegos, pro kurios langus kaip ant delno matėsi išsidriekęs visas Santa Monica miestas su kitais gretimais Los Angeles priemiesčiais.

Šiame krašte, kaip gal ir visur pasaulyje, jokios gėrybės dovanai nedalijamos. Iš dangaus ne nukrito ir Rūtos įrengimai, kurių bruto vertė jau gerokai prašoka milijoną dolerių. Kad taip pasiektų, jos vadovybės žmonės dažnai turėjo išsižadėti savo asmeniškų malonumų. Dabar man jau buvo aišku, kodėl ir inž. Em. Jarašūnas, savo laiką buvęs didelis sporto entuziastas, turėjo užmesti tradicinių orių varžybų tarp Santa Monica ir Orange apskrities lietuvių komandų organizavimą. Dabar man taip pat aišku, kodėl jam nebeliko laiko vis labiau populiarėjančiam golfui, nors golfo laukai, žaliu kilimu nusitęsę, prasideda taip arti jo namų La Mirada priemiestyje, kad atrodo, jog jis gerą lazda turėdamas ir iš visos pieties užsimojęs, golfo sviedinuką į pirmąją skylę galėtų įmušti iš pat savo gražiai sutvarkytos sodybos. Nėra laiko. Ir gerai, nes kas pačiame savo pajėgume laiko neišnaudoja, tam senatvė tikrai gailėsio neparodys.

Kada atsisveikinome vieni kitiems sėkmės linkėdami, širdies gilumoje troškau, kad ir kitose vietose atsirastų panašių pasiryžėlių, pagal vietos sąlygas spaudžiančių ryškius lietuviškus pėdsakus šio krašto gyvenime.

LONG BEACH

• Lietuvių Fondo Long Beach apylinkės vajuos komitetas: pirm. inž. Alfonsas Kontvis, nariai: Loretta Tamošaitienė, Jurgis Mikalonis ir Danys Mekišius nutarė paskelbti visą spalio mėnesį Liet. Fondo vajui

J. GRAUDA

Lietuviškųjų pentagonų popieriai

Paslaptys visad vilioja, visad traukia pašalinių dėmesį. Kiekvienam idomu žinoti kaimyno šeimos paslaptis. Kiekvienam idomu žinoti ir apie užkulisinį bendradarbio gyvenimą. Idomu gi žinoti, ar tavo artimas kur nors apsikaulino ar apsikvailino! Blogiausia, žinoma, sužinoti savo nuosavos šeimos paslaptis. Jas, kaip visad, sužinai jau tada, kada tas paslaptis apsvartė visas sviestas. Sužinai tokias jau paskutinis.

Visuomeniškos paslaptys, kaip jau nori, svaresnės už asmeniškas paslaptis. Slaptų Pentagono popierių kakofonija grindžia mūsų tezė. Kaip žinia, aukštosios politikos veiksniai visad pilni suokalbių, intrigų, užkulisinių susitarimų, slaptų konfliktų, aršios tarpusavės neapykantos ir viešai prielaižytos taikos. Visad visokie veiksniai yra dėkingiausia sfera pentagoniškoms paslaptims veistis.

Nekitaip yra su mūsų veiksniais. Pentagonizmo machiavelizmui ten platus dirvonas.

-- Kad taip suradus tokias lietuviškųjų pentagonų paslaptis, -- atsidadu ne vienas atviražodininkas, -- kad susverdėtų visas lietuviškas pasaulis nuo Marquette parko iki Kutuzovo aikštės Vilniuje.

-- Reikia stebuklingo degtuko, iš kurio būtų įmanoma priskaldyti vežimą pliauskų, -- patūra-vojo kitas.

-- Kadangi veiksniai nemėgsta atviro žodžio ir atviros nuomonės, juos reikia mušti į tą punktą.

-- Vyrų, paskelbkime lietuviškųjų pentagonų suplanuotą karą prieš atvirą lietuvišką nuomonę!

-- Bravo! Lietuviški pentagonai nepalaikė Kap-suko universiteto susirūpinimo, kaip išlaikyti išeivijoje lietuviybę.

-- Tuo jie įsijungė kovon prieš atvirą nuomonę.

-- Jie norėtų užvožti mums apynasrį.

-- Štai ir siužetas naujai sensacijai, -- pakėlė pirštą, kitiems suklusus, išradingiausias atviražodininkas. -- Lietuviški veiksniai, ergo lietuviški pentagonai, skelbia karą priešingoms, oponentinėms nuomonėms. Jie neišleidžia tų nuomonių į savo oficiozus. Tai suokalbis prieš viešą, atvirą žodį.

-- Pratęskime tą veiksmų pentagonizmą toliau. Nepakenks paskelbus, kad veiksniai planuoja išgauti atviražodininkus visoje Amerikoje, užklijuoti jiems burnas su impregnuotu "tape" ir išvežti juos į negyvenamą salą, -- su sensacingo atradimo azartu, atbaigė idėją tretysis.

Staiga sučiurkė telefonas.

-- Čia iš Vilniaus, iš Kutuzovo aikštės, -- pristatė tarybinis tautietis. -- Mes įvertiname atviro žodžio politiką. Veskite ją iki pergalingo galo. Atviražodiškai vadinkite savo veiksmus ir pentagonininkus: vadeivomis, žudikais, banditais, dolerinio imperializmo išperomis ir pūlingomis lietuvių nacijos atplaisomis...

JAV ATLANTO RAJONO skautų ir skaučių stovykla SIMAS KUDIRKA

Tu skelbei žmonijai Lietuvos nelaime
Per tavasias lūpas šaukėsi tauta
Atskleidei pasauliui kruviną jos veidą
Vargo išvagotą žemės pragare.

Mes visi kovosim ir nepasiduosim
Lietuvai kol laisvė vėl nušvis!
Dirbsime, kiek galim, už mylimą šalį
Kad šviesesnė būtų ateitis.

Simo Kudirkos drąsa, pasitikėjimas
savimi, artimo ir tėvynės meilė, yra
gyvas pavyzdys kokiais mes turėtume būti.
Mes čia ir suskridome, kad pasimokintume
viso, kas geriausia.

Su lietuviška daina ir meile tėvynei
Šią stovyklą pradėjome šių metų rugpiučio
mėn. 29 dieną ir užbaigsime rugsėjo mėn.
6 dieną.

SIMO KUDIRKOS stovyklos skautai, skautės
ir visa vadovybė siunčia Jums savo
nuoširdžiausius stovyklinius sveikinimus.

Budime!

s. Mikas Subatis
s. Antanas Gudaitis
s. Irena Jankauskienė
s. Aldona Bačkaitienė
s. v. v. sl. Saulius Lišauskas
ps. Algis Glodas
s. Romas Jakubauskas
s. v. v. sl. Aleksas Pridotkas
ps. kun. Vytautas Bitinas
s. v. v. sl. Algis Valančiūnas

Long Beach apylinkėje, vėlavimui narių į Liet. Fondą. Vajuos Komitetas išsiun-tines lietuviams atsišauki-mus, kviesdamas įstoti į LF, o taip pat lankysis pas kiekvieną asmeniškai ra-gindami įstoti į Lietuvių Fondą. Spalio 30 d., 6 val.

vak. bus rengiamas rudens "Karnavalas" su muzika, šokiais ir menine programa. Visas gautas pelnas skiriamas Liet. Fondui. Parengimo metu bus pri-imami įnašai narių į Liet. Fondą.

D. Mekišius

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ,

ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGITS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Kreipkite dėmesį į naują adresą:

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue --- Tel.: 254-5456
New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. --- CH 3-2583
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue --- 542-1767
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway --- 268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue --- 856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue --- 278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street --- 925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road --- 884-1728
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue --- 372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. --- 374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. --- 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. --- 365-5255
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue --- 246-9274
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St. --- 363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. --- 261-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard --- 562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. --- 372-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street --- 472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street --- 274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street --- 763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street --- 481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street --- 346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street --- 768-6766
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre --- 751-6760/1
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. --- 441-4712
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street --- 798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street --- 743-0440

TARPOrganizacinės veiklos REIKALU

Dr. Antanas Butkus

Amerikos Lietuvių Taryba kviečia Lietuvių Seimą. Jame dalyvauja JAV-bių lietuvių organizacijų atstovai. Organizacijų sąstatas nei jų atstovų skaičius, atrodo, nėra griežtai apribotas ir jis gali būti Amerikos Lietuvių Tarybos nuožiūra papildomas ar pakeičiamas. Kadangi šio Lietuvių seimo pagrindinis tikslas nėra leisti įstatymus (išėvijos sąlygose įstatymus įgyvendinti nėra įmanoma), o atstovauti išėvijos lietuvių ir išgauti jų pritarimą ALT'o vykdomiems darbams, tai griežtas šio seimo narių skaičiaus nustatymas ir nėra būtinas. Priešingai, apdairus lankstumas ir i seimui pakvietimas daugiau, ypač mažesnių skaičių mi organizacijų atstovų, išėvijos sąlygose gali būti ir labai naudingas bendriesiems lietuvių reikalams.

LB SANTVARKA POPIERIUJE IR GYVENIME

JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba yra renkama. Rinkimuose gali dalyvauti visi JAV-se gyvenantieji lietuviai. Penkių tautiečių pasiūlyti raštu gali būti joje renkami. Pirmos Tarybos rinkimuose buvo vienas są-

rašas kandidatų visose JAV-se. Vėliau sąrašai buvo sudarinėjami rajonais. Kur veikė apygardos jos sudarė sąrašą. Kur jų nebuvo, buvo organizuojamos rinkiminės apygardos. Viskas atrodo labai gerai popieriuje. Praktikoje, deja, Tarybos atstovų skaičiaus nustatymas kiekvienai apygardai buvo ir tebėra didelė rakštinė bendruomeniniame darbe.

Kadangi lietuvių skaičiaus nustatymas vietovėse yra labai sunkus, tad ir griežtas jų atstovų skaičiaus paskirstymas Taryboje yra neįmanomas.

Dabartinis matas -- atstovų skaičių nustatyti pagal apygardoje balsavusių skaičių nėra tobulas, nes jis (tiksliai) nereprezentuojamas tame rajone gyvenančių lietuvių skaičiaus) neišreiškia jų valios. Tai aiškiai parodė dveji pasakutiniai rinkimai.

Ligšiolinė praktika aiškiai rodo didelius trūkumus JAV LB Tarybos rinkimuose. Iš tikrųjų sunku jos atstovų skaičių tiksliai nustatyti pagal tame rajone gyvenančių lietuvių proporciją. Nėra davinį kiek kur gyvena lietuvių. Ypatinai sunku žinoti kiek lietuviškos kilmės žmonių dar save laiko lietuviais.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SVIETIMO TARBOJE

Gaunamos mokslo priemonės ir knygos jaunimui
A. MOKSLO PRIEMONĖS

Priešmokykl.	
Ig. Malėnas, A — ŽU (ABC spalvotomis iliustr.).	-----\$1.00
I skyriui	
E. Ruzgienė, GINTARĖLIAI, elementorius	-----4.50
E. Ruzgienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	-----1.75
P. Maldeikis ir V. Milavickienė, MOKYMAS SKAITYTI ŠEIMOJE (naudojantis E. R. "Gintarėliais")	-----0.30
Ig. Malėnas, ELEMENTORIUS E	-----2.50
A. Rinkūnas, KREGZDUTĖ, I dalis	-----3.00
II skyriui	
A. Rinkūnas, KREGZDUTĖ, I dalis	-----3.00
G. Česienė, RŪTELĖ	-----3.50
G. Česienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	-----2.00
III skyriui	
J. Plačas, TĖVIŠKĖS SODYBA	-----3.00
E. Narutienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	-----2.00
IV skyriui	
A. Rinkūnas, KREGZDUTĖ, II dalis	-----3.25
S. Jonynienė, Naujas vadovėlis baigiamas ruošti, išėis 1972 metų pradžioje.	-----
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (nekirčiuoti)	-----2.00
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	-----2.00
V skyriui	
S. Jonynienė, LIETUVOS LAUKAI	-----2.00
Z. Grybinas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	-----1.25
VI skyriui	
A. Tyruolis, TEN KUR NEMUNAS BANGUOJA	-----3.50
J. Plačas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	-----2.00
VII skyriui	
S. Jonynienė, TĖVŲ ŠALIS	-----3.50
J. Kreivėnas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	-----2.00
VIII skyriui	
J. Plačas, GINTARAS	-----4.00
S. Sližys, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	-----2.00
J. Plačas, LIETUVOS ISTORIJA, GEOGRAFIJA IR LITERATŪROS PRATIMAI	-----2.00
IX skyriui arba V klasei (Aukšt. mokykl.)	
V. Liulevičius, LIETUVOS ISTORIJA (konspektas)	-----0.75
Aukštesniems skyriams ir tėvams	
J. Ambraška ir J. Žiugžda, LIETUVOS KALBOS GRAMATIKA	-----2.00
Dr. Z. Ašoklis, LIETUVOS GEOGRAFIJOS VADOVĖLIS	-----1.50
Visoms mokykloms	
MOKYKLŲ DIENYNAI	-----0.50
SĄSIUVINIAI (viena linija)	-----0.25
V. Frankienė, VAIDINIMAI	-----1.00
B. KNYGOS JAUNIMUI	
J. Minelga, LABAS RYTAS, VOVERE	-----2.50
Eilėraščiai vaikams	
G. Ivaškienė, BALTASIS STUMBRAS	-----3.60
Premijuota istorinė apysaka	
D. Bindokienė, MIESTĖ NESAUGU	-----3.00
Premijuota apysaka	
J. Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS	-----3.00
Premijuotos apysakos	
A. Norimas, BE NAMŲ	-----3.00
Premijuota apysaka	

Užsakymus siųsti šiuo adresu:
L. RASLAVIČIUS, 7234 So. Sacramento
Chicago, Illinois 60629. Tel. (312) 776-3254

VIRSUJE: Mokytojų studijų savaitės dalyviai Dainavoje.
K. Sragausko nuotrauka

Rinkimuose, paprastai daugiau dalyvauja tie, kurie pritaria dabartinei vadovaujančių linijai. Tad rinkiminiu būdu įnešti pakaitos yra labai sunku. Svarbiausia, net ir kitaip galvojančių skaičius nėra griežtai su-reikšti (valdantiems nepritariant) neįmanoma.

Dar sunkiau iki šiol pavykdavo išrinkti pakankamas skaičius apylinkių veikloje pasireiškiančių kandidatų. Priešingai, kai kuriose apygardose "nesimaišymas" apylinkių veikloje būdavo geras laidas pakliūti Tarybon, ypatingai tuo atveju, kai kandidataujantis gaudavo "draugų - suokalbininkų" palaiminimą.

Šis suokalbininkų (kurie išties nėra tiek daug kiek stipri jų įtaka) palaiminimas yra toks stiprus vien dėl to, kad LB rinkimuose, deja, dalyvauja labai menkas nuošimtis visų lietuvių. Atseit, rinkimai mažai reprezentuoja lietuvių visumos valią. Tie rinkimai daugiau atstovauja aktyviųjų - suokalbininkų elementą. Tas ir nebūtų taip blogai, jeigu tas aktyvusis elementas iš tiesų paisyty visų lietuvių reikalus, o ne vien savo ir panašiai galvojančių draugų norus ir jų siekimus.

ESMINIO SKIRTUMO TARP ALT IR LB SANTVARKŲ NĖRA

Taigi, tiek Bendruomenės, tiek Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai nėra proporcingai išrinkti atstovai griežtąja šio žodžio prasme. Abi santvarkos yra demokratinės: ALT'e dalyvaujančios organizacijos savo valdybas bei atstovus išsirenka; LB Tarybon, kad ir netobulai, atstovai renkami.

Išėvijos sąlygose teigiama savybė yra atsto-

vavimas. ALT'as jo laiki ir žiūri, kad visų pažiūrų bei įsitikinimų lietuvių jame dalyvautų. Geriausia savybė, mano supratimu yra tai, kad jo reguliariai sukviečiamo Lietuvių Seimo atstovų skaičius nėra griežtai suvaržytas. Kitaip yra su LB Taryba. Čia kandidatų skaičiaus griežtai laiki komasi, nors dėl jų nustatymo tiek bėdų, net Garbės Teismą pasiekiusių, turėta.

SPRAGA TARP TEORIJS IR PRAKTIKOS

Popieriuje LB Tarybos funkcijos skamba gražiai ir išpūdingai. Tai, nelyginti, nepriklausomos valstybės seimas. Praktikoje, deja, to visiškai nėra ir to siekti, išėvijos sąlygose, yra utopija! Imkime dabartinę Tarybą. Jos prezidiumas (palyginti su buvusiais prezidiumais) tikrai veiklus, bent karencijos pradžioje: tiek susirašinėjimo ir tiek veiklos uždokumentuota laikraščių fotografijose! Tačiau ir jis nepajėgė daugiau negu vienos sesijos per metus sukvieisti, nors jo pirmininkas, anuomet kandidavęs su manimi spaudoje ginčijosi, kad tų sesijų sušauksias keturias ar penkias per metus! Tikrumoje ir dabartinė Taryba, kaip ir kitos prieš ją, išsirinko Valdybos pirmininką, patvirtino jo pristatytą valdybos sąrašą ir prabėgomis išklauzė valdybos narių veiklos planus. Tiesa, atgaivino seniau veikusias komisijas, tik jos na būtinai išskirstė vitus Tarybos narius. Pasitarų veikla žemės dar nedrebina. Iš "prievar-ta" suvartų -- nedaug ir gali tikėtis...

Pragiedruly -- tai dabartinė Centro Valdyba. Jos pirmininkas Vyt.

Volertas (vienbalsiai visų išrinktas) nesilaikė draugų įvestos tradicijos, bet valdybon pasikvietė ir kitokių pažiūrų bei įsitikinimų bendruomenininkus. Pirmininko taktas ir jo bendruomeniškas elgesys jau ne kartą įkaitintą padėti sušvelnino. Tikimasi, kad ir ateityje jis žengs tuo pačiu keliu ir nuširdžiai sieks tarporganizacinės konsolidacijos.

Šią vasarą, pakeliui į Vakarų turėjau progos Bendruomenės ir ALT'o reikalais plačiau pasikalbėti su ALT'o valdybos pirmininku dr. K. Bobeliu. Jo didelės ir pasigėrėtinai lietuviškos šeimos malonioje atmosferoje dabartiniu laiku kylančios įtampos ir trukdymai bendram darbui iš tiesų bereikšmingai mažyčiai atrodė.

Su besitartinančiu rudeni, ateis ir lietuviškosios veiklos pagyvėjimas. Visiems parodžius geros valios, tikų, bus padėti ir stipresni pamatai tarporganizacinei veiklai sustiprinti.

• Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos 1971 — 72 mokslo metus pradeda š. m. rugsėjo 11 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 S. Fairfield Ave., Chicago, Ill. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų mokinių registracija.

1971-72 mokslo metais mokykloje veiks: vaikų darželis (parengiamasis skyrius), šeši žemesniosios mokyklos skyriai, V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji aukštesniosios mokyklos klasės.

Į darželį (parengiamąjį skyrių) priimami vaikai pilnų penkerių metų ir tie, kuriems penki metais sueis 1972 m. sausio mėn. 1 d.

Į V-tąją aukštesniosios mokyklos klasę priimami mokiniai išėję L. B. nustatytą žemesniosios mokyklos programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaidę įstojamuosius egzami-

nus. Egzaminai bus rugsėjo mėn. 11 d. Francis McKay mokykloje 10 val. ryto. Mokiniais, kurie yra baigę K. Donelaičio žemesniąją mokyklą, įstojamųjų egzaminų į V-tąją klasę laikyti nereikės.

Visi mokiniai gavusieji pataisas, turi registracijos dieną, rugsėjo mėn. 11 d. atvykti į mokyklą ir nuo 10 val. ryto laikyti pataisų egzaminus. Mokinių vasaros darbai bus patikrinti rugsėjo mėn. 18 d. pamokų metu.

Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius, lietuvių, aplinkos ir Lietuvos pažinimo pratimus bei sąsiuvinius.

Tėvų Komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių nuo kiekvieno vaiko.

Reguliarios pamokos mokykloje prasidės rugsėjo mėn. 18 d., 9 val. ryto. Apie tikybės pamokas bus pranešta vėliau.

Dėl smulkesnių informacijų žemesniosios Mokyklos reikalais kreiptis pas mokytoją Ireną Bukaveckienę, telef. PR 8-3320, o Aukštesniosios Mokyklos reikalais pas mokyto. Danutę Bindokienę, telef. 925-3850.

Mokyklų Vadovybė

• Cicero aukšt. lit. mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 11 d., 9 v. ryto. Dėl smulkesnių informacijų skambinti direktoriui kun. dr. A. Juškai, tel. 652-0231.

• LB Detroito lituanistinė mokyklą mokslą pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 11 d., 8 val. ryto tose pačiose Redfordo pradžios mokyklos patalpose. Mokytojų sąstatas yra: kun. Alfonsas Babonas, kun. Viktoras Kriščiūnevičius, Aida Smalinskaitė, Aldona Milmantienė, Ramutė Stonytė, Danutė Doveinienė, Kazys Gricius, Danutė Arlauskienė, Angelė Bajalienė, Galina Gobienė, Marija Jankauskienė ir Pranas Zaranaka. Atsargos mokytojais sutiko būti Jadvyga Damušienė, Kristina Daugvydienė, Jadvyga Dunčienė, Dangulė Jurgutienė ir Ona Savickienė.

Mokinių pamaldos įvyks sekmadienį, rugsėjo 12 d., šv. Antano parapijos bažnyčioje 10 val. 30 min.

Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų dalis mokinių išpildo programą pavasario šventės metu, Mokyklos 1971/72 mokslo metus pradeda š. m. rugsėjo mėn. 11 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Illinois. Mokinių registracija vyks nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
V. Noreikos nuotrauka

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

• REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖ VENEZUELOJE

JURGIO BIELIŪNO TESTAMENTAS

Kalbu telefonu su žinomumu muzikos kritiku, konservatorijos mokytoju, muzikos instrumentų istorijos specialistu, profesoriumi Rhasės Hernandez Lopez. Profesorius mane baragera pusvalandį. "Kodėl visi jūsų koncertai Caracas yra "popular" pobūdžio? Mane domina, mane labai domina jūsų instrumentai. Man reikia juos išgirsti koncertinėje salėje, o ne tūkstantinėje minioje".

Klausiu mielo kritiko, ar ne jis nesenaipčiau siai skaitomo dienraščio skiltyse perkūnijo mis ir žaibais grąsė menininkams nesugebantiems kelti minios kultūrinę lygį? Jei Čiurlioniečių rafinuota liaudies dainų interpretacija sugebėjo patraukti minios dėmesį, tai gal čia esama nemažo nuopelno?

Toliau kalbamės apie "mūsų instrumentus" kurie spaudoje buvo išgarsinti Čiurlionio Ansamblio atvažiavimo proga. Skudučiai, dūdos, minoriniais tonais sudrinti, buvo plačiai vartojami senojo inkų imperijoje, dar prieš kolumbiniais laikais. Moliniai švilpukai, kurių ir pas mus yra apstu, buvo mėgiamiausias inkų instrumentas.

Tų molinių švilpukų man teko matyti Peru muziejuose. Jų gyvuli-

JURATĖ DE ROSALES
Dirvos spec. korespondentė
Venezueloje

nės galvos ir ornamentai yra itin idomūs.

Čia jau aiškiai nukeliaujame į tolimiausius žmonių civilizacijų klostis. Panašius pučiamuosius instrumentus vartojo ir egiptiečiai, ir kiniečiai prieš daug tūkstančių metų.

Klausiu venezueliečio žinovo, ar tai yra sutapimas, kad vienintelis P. Amerikos indėnų styginis instrumentas vadinasi panašiai kaip mūsų kanklės. Tai yra Čilės indėnų "kunkul-kawe", kurio artimiausias gimnaitis turbūt bus senovės egiptiečių monokordas. Profesorius balsas net suvirpa iš susijaudinimo. Deja, žodžio "kanklės" etimologijos jam paaiškinti nesugebu.

Lieka tat apvalus klausukas, į kurį atsakius gal eventualiai prisidėtų dar viena smulkmena prie ilgos virtinės visiems pasaulio žemynams bendrų tolimiausios senovės reiškinių.

"GO AHEAD, BOY"

Ryto Babicko darbas yra labai dėkingas. Aš būčiau norėjusi, kad jis dar gyviau pasireikštų. Dūduotojai, užuot stovėję chore, būtų galėję išeiti į priekį tam, kad instrumentus aiškiau parodyti publikai.

Panašaus pobūdžio pastabą norėčiau padaryti montažo vadovui Petriui Maželiui, bei tautinių šokių vadovams, Jolitai Kavaliūnaitei ir Mindaugui Leknickui.

Jie talkininkauja prietyrusiam lietuviškos scenos galiūnui -- Alfonsui Mikulskiui. Pas juos neišvengiamai turi atsirasti tam tikras vidinis susivarymas, išplaukiantis iš pagarbos jausmo dirigentui.

Bendradarbių kuklu-

mas nėra logiškas, nes, kiek man teko pastebėti, dirigento Mikulskio asmenybė toli gražu nėra slopinanti. Priešingai, gaunasi išpūdis, kad ji ugdo tuos, kurie ansamblyje dirba. Tuo pačiu stipresnis bendradarbių pasireiškimas priklauso nuo jų pačių noro ir sugebėjimo. Spektaklio metu, norėjosi jiems sušukti: "go ahead, boy, you are doing fine!"

Štai keli pavyzdžiai. Tam tikros sceninės detalės, kaip pav. ižengimas į sceną, apšvietimai ir t.t. nurodo Petro Maželio igudimą. Jis savo sugebėjimų tačiau pilnai neišnaudoja, ir kietai laikosi statinio choro formulės. Kadangi ansamblio repertuaras yra platus, jame chorai ir orkestrai keičiasi (vyrų choras, mišrus choras, mot. choras, kanklių orkestras, pučiamųjų instrumentų orkestras ir t.), pasikeitimai turėtų sudaryti progą nedainuojančius artistus kiek pajudinti pačioje scenoje, atskiromis vaizdinėmis grupėmis. Toks koks yra šiandien Čiurlionio Ansamblis, jis stovi arčiau plačiai publikai skirto teatro spektaklio negu grynai muzikofilių skirto choro koncerto. Tuo pačiu, ansamblui reikia atsipalaiduoti nuo statinio choro vaizdo ir įnešti į spektaklį daugiau sceninių elementų.

Sokiai buvo parinkti nesunkūs, ir buvo aiškiai stengiasi juos išpildyti dideliu greičiu bei tobulai. Tą patį susiūkima ir lengvumą mes norėtume užtikti kiek sudėtingesniuose šokiuose. Nėra abejonių, kad vadovai ir šokėjai tam yra pilnai pajėgūs.

KIETA TAUTA

Greta meninių sugebėjimų, Čiurlioniečiai parodė nemažą fizinį atsparumą. Koncertų metu nuovargio nebuvo regėti.

Mes, lietuviai, žinome, tačiau, kad Ansamblio dienotvarkė buvo žiauri. Per visą buvimo laiką, Čiurlioniečiai davė po vieną koncertą į dieną įvairiuose Venezuelos miestuose. Kelionės iš vieno miesto į kitą, koncertai, po būviai prieš ar po koncerto, nemigas ir karštas tropikinis klimatas būtų galėjęs net jauti nualinti. Ponios Mikulskienės žodžiais, nuo išvykimo dienos, jie nei vieną naktį negavo pamiegoti ilgiau penkių valandų.

N. Butkienė su anūke Kristina ir vyru Česlovu, buv. Lietuvos Vyr. Tribunolo teisėju. Už jų stovi giminitė.

NEKROLOGO VIETOJE

Rugsėjo 13 dieną suėmė na vieneri metai nuo vaikų rašytojos N. Butkienės mirties. Apie jos mirtį taip mažai buvo rašyta, kad Liet. Žurnalistų Sąjunga, kurios nare ji buvo, dar šiais metais liepos mėnesį atsiuntė velionei balsavimo blankus.

Toks kuklus jos mirties paminėjimas pilnai atitiko jos būdį, kurio pagrindinis bruožas buvo kuklumas. Bet tas kuklumas prieštaravo jos gabumams ir darbams. Ji buvo nepaprastai talentinga, bet, deja, tų talentų buvo per daug, todėl nemokėjo tinkamai susikaupti ir pasirinkti bei paskirti darbą vienam savo gabumui.

Ji studijavo meną, muziką, žurnalistiką, mediciną, statistiką. Išlaikė dramos studijos egzaminus, puikiai šokdama išstudijavo charakteringų šokių režisūrą. Turėdama gabumus rašyti, kū-

rie nesiskundė, dalyvaavo visuose pobūviuose, laikėsi linksmai, koncertavo puikiai.

Pasibaigus koncertui, Valencijos igulos gydytojas, majoras, man pasakojo, kad vienas šokėjas pertempė kojos sausgysles. "Aš jo koją apžiūrėjau, ir uždraudžiau jam šokti", -- tęsė gydytojas -- "Neklausė. Šoko nekreipdamas dėmesio į skausmą". Uniformotas, nejaunas gydytojas, atsigręžęs ilgiau pažvelgė į gelsvą netoliese pobūvyje sėdinčio Bieliūno veidą. Gydytojas Bieliūną pažinojo jau keletą metų. Mes visi, ogydytojas dar labiau, žinome, kad Bieliūnui į pobūvius važinėti nevalia. "Pažįstu aš lietuvius" -- atsiduso gydytojas -- "Jūs esate kieta tauta".

(Bus daugiau)

šventė jaunystėje tam menui, galėjo pasidaryti antra garsiausia balerina, kaip Pavlova.

Maskvos Dailės teatro dramos studija pripažino, kad tą, ką garsusis Stanislauškas iėgijo protu, ji turi iš prigimties, ir pranašavo joms suplanuotam vaikų teatrui pasaulinio garso.

Po jos vaikų teatro pirmo pastatymo, laikraštyje pasirodė recenzija, kurioje jos teatralinis menas buvo aukštai įvertintas. Jos vaidinimą stebėjo dramaturgas Vaičiūnas, teatro baleto vadovybė, o jos sukurtais kostiumais žavėjosi teatro dekoracijų dailininkai.

Jos sukurta vaikams žurnalą "Vaikų Žodis" Pranas Mašiotas pripažino geriausiu ir kvietė visus palaikyti. Švietimo Ministerija sutiko su jo nuomone, kad žurnalas geriausias, bet paremti atsisakė. (Nuo 1932 m. Šviet. M-japrenumeravo visoms pradžios mokykloms. Red.)

N. Butkienė buvo labai nuoširdi asmenybė ir sunku surasti kitą, kuri taip mylėtų vaikus, kaip ji. Jai kiekvienas vaikas buvo malonus ir gražus.

V. B-ys

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SIŪLOME ĮSIGYTI ŠIUOS
VILTIES LEIDINIUS

J. Gliuda. SIMAS. Simo Kudirkos tragedija. 160 psl.	\$3.00
E. Čekienė. KAD JI BŪTŲ GYVA. 420 psl.	\$5.00
S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai. Kietais viršeliais. 526 psl.	\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.	\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš.	\$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Idomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.	\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. SIMAS	\$.....
..... egz. KAD JI BŪTŲ GYVA	\$.....
..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ	\$.....
..... egz. AGONIJA	\$.....
..... egz. REZISTENCIJA	\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO	\$.....

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

adresas: (namo numeris ir gatvė)

adresas: (miestas ir valstybė, zip Nr.)

M A L E

WANTED EXPERIENCED
COMBINATION STRUCTURAL
STEEL FITTERS--WELDERS.
With ability to read Blueprints
and Weld.

Must have job shop experience.
FOR ALL 3 SHIFTS
CONCORD CORPORATION
4570 LAWDALE RD.
SAGINAW, MICH.

(67-71)

RN'S AND LPN'S for afternoon shift,
modern newly acquired nursing
home in Northwest Suburb, non-
profit community agency, offering
excellent salary, fringes, medical
coverage and working conditions.
313-933-6190 for appointment.

(67-70)

WANTED AT ONCE
SET UP MAN
for AUTOMATIC SCREW MACHINE
be able to set up and operate
6 SPINDLE NEW BRITAIN GRIDLEYS

MACHINIST

experienced in all phases of job shop work--MUST HAVE
OWN TOOLS.

Group insurance & profit sharing plan
DURHAM MANUFACTURING CO.

1260 West Sharon Rd. Forest Park Green Hills Area
Cincinnati, Ohio 825-4604

An Equal Opportunity Employer

(67-69)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **VYSK. M. VALANČIAUS** lituanistinė mokykla pradeda savo mokslo metus, rugsėjo 11 d. Šv. Jurgio parapijos klebono dėka ir šiais metais naudosimės visomis mokyklos patalpomis ir priemonėmis. Pamokos prasidės 9:15 val. ir tęsis iki 12:30 val. Kanklių muzikos pamokos užtruks ilgiau. Mokykloje veiks vaikų darželis, 12 skyrių ir speciali klasė tiems mokiniams, kurie silpnai kalba lietuviškai arba visai nekalba.

• **Inž. Gediminas J. Butkus**, Vilties draugijos narys, savo įnašą papildė įteikdamas 25 dol.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS PRADEDA 32-JĮ SEZONĄ

Po varginančios, bet visais atvejais sėkmingos kelionės po Kolumbiją ir Venesuelą, Čiurlionio ansamblis turėjo ilgesnes atostogas. Jų metu dalintasi kelionių įspūdžiais, rodyti filmai ir skaidrės, dalintasi nuotraukomis. Pernykščio sezono darbas ir tautinė bei kultūrinė misija pietinėje Amerikoje garbingai užvertė 31-jo sezono istorinį lapą.

Š. m. rugsėjo 12 d. ansamblis pradeda jau 32-įjį sezoną, kuris turėtų būti judrus kelionėmis su koncertais į New Yorką, Bostoną, Baltimorę, Torontą, Philadelfiją, Waterburį ir kt. Šių kelionių metu bus atlikta pietų Amerikos kon-

certų programa. Ansamblis tuo pačiu metu turi paruošti ir naują repertuarą, kurio bus mokomasi, kaip ir anksčiau, sekmadieniais 12 val. ir trečiadieniais 8 val. vakaro.

Šia proga kviečiame ir kitus būti naujais ansamblio nariais — dainininkais, šokėjais, orkestro nariais, Tautinio meno dirvonai platus, darbo ir vietos pakaks visiems.

Taigi iki pasimatymo rugsėjo 1 dieną Čiurlionio ansamblio namuose. Tikimės ir naujų veidų.

Ansamblio Valdyba

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS CLEVELANDE

Š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės įvyks ši šeštadienį, rugsėjo 11 d. Cuyahoga Community College stadione, 2900 Community College Ave., Cleveland, Ohio.

Varžybų pradžia 11 val. ryto. Pirmenybės vyks vyrų, moterų ir visose prieauglio klasėse. Prieauglio klasėse kartu vyks pabaltiečių ir lietuvių pirmenybės, o vyrų, moterų ir jaunių A klasėse, tik lietuvių pirmenybės, į kurias kaip svečiai pakviesti Clevelando ukrainiečių sportininkai.

Elitinės lietuvių, latvių ir estų lengvatletų pajėgos suvažiuos iš įvairių JAV-bių ir Kanados vietovių. Clevelando LSK žaibą atstovaus apie 40 sportininkų.

Varžybas vykdo Clevelando LSK žaibas per specialų organizacinį komitetą, kuriam vadovauja Vladas Čyvas.

Clevelandiečiai kviečiami įvertinti mūsų sportuojančio jaunimo pastangas ir gausiai atsilankyti į varžybas, kurios tęsis iki 7 v. v.

Clevelando jaunuoliai ir jaunuolės, kurie iki šiol nėra aktyviai įsijungę į LSK

Solistė Vanda Stankienė

žaibo eiles, tačiau turėtų noro dalyvauti rugsėjo 11 d. Clevelande įvykstančiose lietuvių ir pabaltiečių varžybose, prašomi kreiptis į Vidą ar Ritą Čyvaite, telefonu 486-3228.

• **Kongr. James V. Stanton** praneša, kad jaunuoliai tarp 17 ir 21 metų amž., baigę gimnaziją ir norį stoti į JAV karo akademijas: West Point, Annapolis, aviacijos ar į prekybos laivyno, dėl nominavimo gali rašyti jam: Congressman Stanton, Federal Court House, Room 230, 215 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44114. Jis iškviesias apklau-

sinėjimui 1972 m. sausio mėn.

VILIOJANTI GEGUŽINĖ

Naujingiems saleziečių žygiams pagerbti ir paremti apsilankykite idomioje bei linksmoje gegužinėje rugsėjo 19 d. nuo 1 val. p. p. jaukioje St. ir K. Žiedonių sodyboje, 2938 Rockefeller Ave., Willoughby Hills. Įėjimas neapmokamas. Nuotai-kinga programėlė, skoningos vaišės, "laimės šulinys" ir šokiai tikrai patiks.

Jeigu Vytėnuose (Frascati) auklėjamas brangus mūsų jaunimas net iš 11 valstybių, tai pastaruoju metu išstvermingo ir kant-raus keliautojo kun. P. Urbaičio, SDB, pastangomis jau didesnis palankumas žymus net Brazilijoje ir Venesueloje. Būtų itin gražu, jeigu pavyktų bendrabutyje paskelbti nors vieną Clevelando lietuvių kambarį.

Prielankiai veiklai sukelti ir abejojantiems skeptikams įtikinti sudarytas komitetas su pirmininku P. Balčiūnu, patarėju — išdinku S. Laniausku, sekretorium Z. Peckum ir gausia talka. Vyrčiausia gegužinės šeimininkė Br. Mainelienė.

Dar viena svarbi saleziečių darbuose sritis — jų pačių išleista vertingų knygų daugybė, kurias platina ir gegužinėje turės P. Zigmantas.

Tad sukrusime. Prisidėkime prie mūsų jaunimėlio lavinimo ir globojimo.

Vladas Braziulis

• "Paremkime vytėnų statybą" (Dirva nr. 65) žinutės autorius yra ne Vytautas Braziulis, bet Vladas Braziulis. Atsiprašome.

• Grandinėls balius vyks senovinio dūokų šokio "Iškilmingas trejinis" brėžinio ir nuotaiikos rėmuose. Svečiai pirmu kartu pamatys ką dūokai ir jų kaimynai, dar prieš suktinio ir sukčiaus "gadynią", šokdavo pradėdami "šokius vestuvėse ir kitomis progomis". Ne tik pamatys, bet ir patys išmėgins žengti savo protėvių žingsniais, nors tik šokdami senovinius šokius, gyvendami jų sudaryta nuotaiika.

"Šauniosios poros vedamos su visu rimtumu suka pirmiausia tris kartus į kairę, po to tiek pat į deš-

DIRVOS RUDENS BALIUS

**1971 m. rugsėjo 25 d.
ŠV. JURGIO PARAP. SALĖJE
Pradžia 7:30 val. vak.**

Automobilių aikštė bus policijos saugoma.

Programoje:

**Solistė VANDA STANKIENĖ ir
NEO-LITHUANIA orkestras.**

BILIETAS ASMENIUI 9 DOLERIAI. BUS DUODAMA KARŠTA VAKARIENĖ, KAVA, PYRAGAICIAI IR GERIMAI. VIETAS PRIE STALŲ PRAŠOME IŠ ANKSTO REZERVUOTIS PAS K. KARALĮ, TEL. 462-2419, J. MOCKŲ, TEL. 681-5295, V. STUOGĮ, TEL. 486-2387, ARBA DIRVOJE, TEL. 431-6344. STALAI 10 ASMENŲ.

ne...", apie "iškilmingą tancijų" rašė 1867 metais lenkų kalba žurnalas "Iliustruotas savaitraštis".

Iškilmingo trejinio balius įvyksta spalio 23 d., šv. Jurgio parapijos salėje. Baliaus rengėjas — Grandinėls tėvų komitetas. Pirmininkas — K. Gaižutis. Rezervacijos stalams ir paskiroms vietoms jau priimamos.

L. Sagys

PARDUODAMAS NAMAS, prie E. 185 gatvės arti Nauj. parapijos bažnyčios. Mūrinis, 6 kambarių, su saulės veranda, 18204 Hiller Ave.

GEORGE KNAUS
Real Estate
819 East 185 St.
Tel. 481-9300

• **Clevelando pašto viršininkui Elmer E. Forsbergui** pasitraukus į pensiją, naujuoju viršininku paskirtas William J. Sullivan, buvęs vyr. pašto viršininko asistentu, pašto tarnybos planavimo direktoriumi.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS vakarinėje Clevelando dalyje. Dėl sąlygų prašom skambinti telefonu 941-7758.

WHY TRI-C?

There are many advantages to Cuyahoga Community College.

CCC schedules hundreds of classes throughout the week, and the new "weekend college" program at Tri-C's Western and Metro Campuses offers you many courses Friday evenings and Saturdays.

If you work or have other responsibilities during the day, you may be interested in the College's evening program, offering late afternoon and night classes throughout the week.

The broad curriculums range from the liberal and fine arts to the sciences and the career-oriented technologies.

Cuyahoga Community College is convenient. Go east. Go west. Go downtown. Three campuses in Warrensville Township, Parma-Parma Heights and downtown Cleveland place Tri-C near to all residents of Cuyahoga County.

Another advantage is Tri-C's low instructional costs. Cuyahoga Community College—county supported and state assisted—costs less to attend than any other college or university in Ohio. Costs for an average Tri-C course (3 credit hours) are \$23.10.

Tri-C's doors are open. Admission is open to all high school graduates and to individuals, 19 years of age or older, who have not been graduated from high school but can benefit from college-level instruction.

Within these open doors are well-equipped laboratories and classrooms providing the most modern instructional aids. Also within these doors are Tri-C's faculty members—highly qualified and dedicated to teaching.

Cuyahoga Community College is your college. You are why we are here.

Fall quarter classes begin Sept. 27 at the Metropolitan and Western Campuses, Oct. 13 at the new Eastern Campus.

Registration for classes at the Eastern Campus will be held in trailers at the Eastern Campus site, 25444 Harvard Rd., Sept. 11, 13 and 14. For registration procedures and specific information, please phone 464-3535.

Registration for classes at the Western and Metropolitan Campuses will be held at the campuses Sept. 17, 18, 20, 21 and 22. For registration times and further information, please phone 845-4000 (Western Campus) or 241-5365 (Metropolitan Campus). All fees are to be paid at the time of registration.

Cuyahoga Community College

EASTERN CAMPUS
25444 Harvard Rd.
Warrensville Twp.

METRO CAMPUS
2900 Community College Ave.
Downtown Cleveland

WESTERN CAMPUS
7300 York Rd.
Parma-Parma Heights

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

*Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Algis Modestas, Korp! Neo-Lithuania centro valdybos pirmininkas, rugpjūčio 29 d. Dainavoje atidarant 14-tąją Korp! Neo-Lithuania stovyklą. Prie stalo sėdi stovyklos viršininkas inž. J. Jurkūnas. J. Gaižučio nuotrauka

NAUJA PLGS VALDYBA

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavime New Yorke rugsėjo 4-5 d. buvo išrinkta nauja valdyba:

Pirm. dr. Ferdinandas Kaunas, vicepirm. dr. Gediminas Balukas, sekr. ižd. dr. Vacys Saulys.

Antruoju ir trečiuoju vicepirm. dr. Juozas Kriaučiūnas ir dr. Aleksas Zotovas.

Direktoriais: dr. Jonas Jankauskas, dr. Aleksas Valatka, dr. Zigmas Brinkys, dr. Romas Gineitis, dr. Stasys Ankūdas, dr. Ona Mironaitė ir dr. Vytautas Mileris.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS RINKIMŲ REZULTATAI

1971 m. rugpjūčio mėn. 17 ir 18 dienomis, LŽS rinkiminė komisija, patikrinusi LŽS-gos narių balsavimo davinius, skelbia, kad iš 220 pasiųstų balsavimo lapelių, 10 laiškų nepasiekė adresatų. Pripažinta teisėtai 118 balsų. Balsavo 51% sąjungos narių.

I LŽS-gos Centro Valdybą išrinkti: 1. Kasniūnas Vytautas — 71, 2. Būtėnas-Ramojus Vladas — 65, 3. kun. Vaišnys Juozas, SJ — 59, 4. Janušaitis Jurgis — 56, 5. Pužauskas Algirdas — 50. Kandidatais liko

Gintneris Antanas — 49 ir Brazdžionis Balys — 46.

Kiti kandidatai gavo balsų: Budreckas Algirdas — 45, Juškevičienė Zuzana — 33, Zalatorius Vytautas — 26, Tautkus Kazys — 23, Stakėnas Antanas — 18, Peteraitienė Marija — 14 ir Macevičius Bronius — 10.

I Kontrolės Komisiją išrinkti: Selenis Vladas — 93, Nakas Alfonsas — 83 ir Gaižutis Jonas — 66. Kandidatais liko Kutkus Vytautas — 63 ir Januška Petras — 30.

I Garbės Teismą išrinkti: Alantas Vytautas — 87, Mingėla Vladas — 86 ir prel. Gižinskas Leonardas — 69. Kandidatais liko: Sims Marija — 62 ir Turūta Pranas — 39.

LŽS-gos Įstatai buvo priimti 76 balsais. Prieš pasisakė 19 narių. Nuo balsavimo susilaikė 25 nariai.

• **Dirvos novelės konkursui** dar gautos šios dvi novelės, išsiųstos prieš konkurso uždarymo dieną: Juozo Upsto — "Ar esame lietuviais gimę?", Naktibaldos — "Du draugai".

Viso šiam konkursui buvo atsiųsta 27 novelės, kurios perduotos juri komisijai.

• **Dr. Jokūbas Stukas** vyčių seime perrinktas pirminku ketvirtam terminui.

TAUTINĖS SĄJUNGOS ELIZABETHO SKYRIUS

KVIEČIA JUS DALYVAUTI

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME-BANKETE,

1971 m. rugsėjo mėn. 18 d., šeštadienį, LIETUVIŲ LAISVĖS SALĖJE, 269 Second Street, Elizabeth, N. J.

Programoje girdėsime DR. KAZĮ BOBELĮ, ALT pirmininką iš Chicagos ir dainininkę ONĄ PLIUŠKONIENĘ iš Philadelphijos

Akompanuos LIUDAS STUKAS.

Po programos vaišės ir šokiai. Bilietai gaunami pas skyriaus narius ir Lietuvių Svetainės bare.

ALT S-GOS ELIZABETHO SKYRIUS

• Inž. Vytautas J. Šliūpas, Akademinio Skautų Sąjūdžio filisteris, ir dabartinis San Francisco Lietuvių Bendruomenės apyl. pirmininkas, rugpjūčio 1 d. tapo paaugštintas pareigose — buvo pakeltas į "Regional Manager for Europa, Africa and Middle East".

Inž. V. Šliūpas dirba su International Engineering Company Inc. (IECO), kuri yra viena iš 20-ties didžiausių inžinerijos įstaigų Amerikoje. Jo tiesioginėje priežiūroje yra IECO vykdomi darbai arba įstaigos Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Turkijoje, Afganistane, Libane, Alžire, Tunise, Maroke ir Konge. Inž. Šliūpai prižiūrint visus darbus tenka ypač daug laiko praleisti kelionėse — iki šiol jau aplankė 74 skirtingas valstybes.

• **Lilė Milukienė, L.S.S. vyr. skautininkė**, dalyvaudama Vokietijoje lietuvių skautų jubiliejinėje stovykloje, atsiuntė Dirvai sveikinimą nuo 250 stovyklautojų.

• **Eugenijus Petrauskas** dėl susidėjusių gyvenimo aplinkybių pasitraukė iš Filatelistų draugijos biuletenio Lietuva redaktoriaus pareigų, suredagavęs paskutinį rugsėjo numerį.

• **Andrius Ryliskis**, Dirvos bendradarbis, gyvenęs Brooklyn, N. Y., išsikėlė gyventi į Hot Springs, Ark., kur jau yra įsikūrusi nemaža lietuvių kolonija, kas mėsę vis didėjanti naujais nariais.

• **Zita ir Kęstutis Cicėnai** susilaukė pirmagimės dukrelės. Abu tėvai yra veiklūs akademinio jaunimo tarpe ir priklauso Korp! Neo-Lithuania. Kęstutis Cicėnas tarnauja Chicagos policijoje, yra personalinio skyriaus vedėjas.

• Iš Lietuvos yra atvykę ir šiuo metu pas gimines ir pažįstamus vieši Jonavos parapijos klebonas kun. P. Čižauskas ir Zarasų parapijos klebonas kun. Šukys.

• **Chicagos Lietuvių Opera** ateinančių metų pavasarį statys V. K. Banaičio operą "Juratė ir Kastytis". Dirigentu bus Aleksandras Kučiūnas.

• **Milda Lenkauskienė**, PLB valdybos vicepirm. rinkė jaunimo reikalams, per Tautos šventės minėjimą rugsėjo 12 d., 11:30 val., šv. Antano parapijos salėje, Cicero, Ill. skaitys paskaitą. Ji neseniai keliavo po Pietų Ameriką, Australiją bei Naująją Zelandiją ir lankėsi ten lietuvių kolonijose.

Minėjime savo poeziją skaitys Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė. Minėjimą rengia LB Cicero apylinkė.

WORCESTER

SOLISTĖS GINOS ČAPKAUSKIENĖS KONCERTAS

Sol. G. Čapkauskienė

L. B. Worcesterio apyl. ruošia kanadietės solistės Ginos Butkutės — Čapkauskienės dainų ir arių koncertą — rečitalį, akomponuojant kompoz. J. Gaideliui, š. m. rugsėjo mėn. 18 d., 7 val. vak. Holy Name aukšt. mokyklos salėje, 144 Granito St., Worcester, Mass. Reta proga vietos ir apylinkių lietuviams išgirsti iškilios solistės dainavimą.

L. B. Worcesterio Apylinkė

ATLANTO RAJONO AKADEMIKŲ SKAUTŲ IR SKAUČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Atlanto rajono ASS narių suvažiavimas — metinė šventė įvyks š. m. spalio 9-10 d.d. Shrewsbury, Mass. Maironio salėje.

Prelegentė yra pakviesta dr. I. Užgiriene. Pobūvio metu meninę programą atliks Kanados studentų kvartetas "Rasa".

Iškilmingoje sueigoje taip pat dalyvaus ir tuo pat metu ten vykstančio ASD suvažiavimo dalyvės.

Suvažiavimą globoja ASS Worcesterio skyrius.

PHILADELPHIA

ATVYKSTA CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS

Sól I. Grigaliūnaitė

Jau eilę metų ALT S-gos Philadelphijos skyrius, įvairiomis progomis aktyviai prisideda prie vietos lietuvių kultūrinio gyvenimo pagyvinimo, suruošdamas nemažos vertės teatrinis pasirodymus, pasikviečiant iš kitur aktorius, literatūros vakarus, koncertus ir k. Pasirodo, kad idealoginiai sambūviai, jei tik juose yra noro ir atsiranda veiklesnių narių, gali daug prisidėti

prie mūsų kultūrinės dvasios apsnudimo nušalinimo.

Dabar vasaros laikotarpį su visom grožybėm ir malonumais palydėjus ir rudėjančias dienas sutinkant, ALT S-gos Philadelphijos skyriaus valdyba rugsėjo 25 d. ruošdama savo veiklos 22 metų tradicinę suaktyvintą, kartu pradeda Philadelphijoje pirmąjį rudens sezoną įvykstantį, kultūrinį parengimą-koncertą, Lietuvių Muzikalinio klubo patalpose. Programa atliks iš Clevelando Vyrų Oktetas, vadovaujamas R. Babicko, o taip pat čia pirmą kartą pasirodys clevelandietė solistė Irena Grigaliūnaitė, kuri išpildys keletą dainų.

ALT S-gos Philadelphijos skyriaus valdyba nuoširdžiai kviečia visus Philadelphijos ir apylinkių lietuvių dalyvauti šiame pirmame rudens koncerte, po kurio seks linksmoji programos dalis ir jaukus pasibūčiuliavimas. (jb)

ŠAUDYMO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių šaudymo Pirmenybės įvyks rugsėjo 18 d. Hamiltono Latvių šaudytojų ir Meškeriojų Klubų "Lielupe" šaudykloje, ant Highway #54, netoli York, Ontario. Varžybas rengia latviai.

DOVANOS ARTIMIESIEMS

PIGIAU... GERIAU... GREIČIAU...

Nežiūrint tai, kad prekių kainos nuolat visur kyla, mūsų kainos iki galo šių metų pasilieka tos pačios.

Išnaudokite progą pasisųdami, jau dabar, dovanų siuntinuką savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3).

3¼ jardo puikios vilnonės angliškos eilutei medžiagos, 3 jardi vilnonės angliškos apsiaustui medžiagos, 1½ jardo crimplene medžiagos suknelei, vyriškas arba moteriškas nertinis, vyriškos arba moteriškos nailono arba vilnonės kojinės, vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 20 geriausių angliškų cigarečių, 1 dėžė šokolado.

Siuntinio kaina įskaitant muitą ir visas persiuntimo išlaidas yra \$100.00.

SIUNTINYS 1971 (4).

Itališkas nailoninis vyriškas arba moteriškas lietpaltis, vilnonė angliška eilutei medžiaga, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški išeginiai nailono marškiniai, 1 bliuskutė, šilkinė gėlėta skarelė, 1 kaklaraištis, 1 dėžė šokolado.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis \$90.00.

Taip pat, galime pridėti prie šių arba kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimų išlaidų, daiktus kuriuos klientas pageidauja.

Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai: Nailoninio kailio viršus apsiaustui \$3.00, vilnonės gėlėtos skarelės \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai už \$12.00, arba \$18.00, nailono marškiniai \$9.00, nailono lietpalčiai \$11.00, crimplene medžiaga suknelei \$9.00, ilgi vilnoniai šaliai \$10.00, komplektas moteriškų nailono apatinių \$7.00, komplektas vyriškų šiltų apatinių \$12.00 ir kita.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.
Tel. 01 739 8734.

A. A. JURGIUI BIELIŪNUI

mirus, žmonai VANDAI, giminėms, draugams ir artimiesiems visame pasaulyje, nuoširdžią užuojautą reiškia

Veronika Milinienė ir duktė Marytė

Remigijus ir Alicija Miliniai

Valentinas ir Regina Miliniai

Vladas ir Diana Miliniai

Žibuoklių sekstetas išpildęs meninę programą Batuno surengtoje šventėje latvių vasarvietėje Friedai-nėje, Freehold, N.J.